

Dagens frågor

Vänstern och fonderna

Vänstern (inom och utom SAP) borde vara negativa till fonderna av följande skäl:

Förslaget innebär att löntagarna skall avstå pengar till fonderna. Fonderna skall dessutom få pengar som skattefritt plockas ut ur företagen

Dessa pengar skall fonderna köpa aktier för. Pengarna från fonderna går emellertid inte till andra företag, vilket de flesta nog tror, utan till de gamla aktieägare som säljer sina aktier till fonderna.

Skatteavbränningarna via reavinstskatt blir mycket mindre än vad de hade blivit om aktieägarna hade tagit ut pengarna som utdelning.

De aktieägare som säljer sina aktier till fonderna kan sedan göra vad de vill med pengarna. Köpa en bostadsrätt på Östermalm eller föra pengarna ur landet, till England eller till och med till Lichtenstein.

Det var väl inte meningen med fonderna?

Idéerna och verkligheten

Det synes ibland som om idéerna och opinionerna levde sitt eget liv. Våra argument för marknadsekonomin är inte så mycket bättre idag än de var 1968 att det motiverar skillnaden i genomslag.

Förklaringen till fenomenet är säkert mångfacetterad (annat ord för invecklat och svårförståeligt).

En av orsakerna är sannolikt att människornas idéutveckling bestäms både av vad de läser, tex i DN:s hörnartiklar, (att det är bra med fri invandring) och vad de upplever i sitt dagliga liv, tex i

Botkyrka och Tensta.

Människorna får förtroende för den politiker eller annan person som säger saker som överensstämmer med vad människan själv dagligen upplever.

Sannolikt är påverkan väsentligt större från de dagliga upplevelserna än från de djupsinniga artiklarna.

På skatteområdet är det inga problem. Men det råder en viss motsättning mellan, å ena sidan, vårt budskap om det riktiga i att skära ner de väldiga bostadssubventionerna, och, å andra sidan, människornas dagliga erfarenhet av att de har problem med att klara sina bostadskostnader.

Tvång i faggorna?

Vad gör den socialdemokratiska regeringen när den upptäcker företeelser som den ogillar? Jo, mer eller mindre automatiskt tar den till tvångsmetoder. Det är betingat av den ideologiskt motiverade övertron på myndighetsstyrning, av ambitionen att ständigt öka det allmännas inflytande på den enskilde individens bekostnad.

Ett av de områden som ser ut att drabbas av tvångsåtgärder är skogsavverkningen.

I våras mötte jordbruksminister Svante Lundkvists förslag om särskilda sk avverkningskonton häftigt motstånd. Det ledde till att han fann för gott att låta bli att lägga fram någon proposition i ämnet för riksdagen. Men det betydde inte att han gav upp. Nu arbetar man inom departementet på en ny skogspolitisk proposition, som är att vänta någon gång i vår. Att döma av uppgifter som sipprat ut kommer den att präglas av långtgående

de krav på tvångsavverkning och införande av en schabloniserad form av sk tillväxtbeskattning. Syftet är – som Svante Lundkvist framhöll i en interpellationsdebatt i riksdagen i oktober med moderaten Bo Lundgren – att få passiva skogsägare att kontinuerligt medverka i skogsvård och virkesförsörjning. Han hänvisade bla till att den låga avverkningen under de för skogsindustrin goda åren 1979/80 medförde förlorade marknadsandelar och förlust av ett antal miljarder kr i exportinkomster.

Inga delade meningar råder om vikten av att landets skogsindustri har tillräckligt med råvara. Men de flesta skogsägarna sköter sin skog väl och avverkar tillräckligt, låt vara att det också finns exempel på motsatsen.

Men varför avverkas inte tillräckligt med skog under vissa tider?

Enligt den sk virkesförsörjningsutredningens betänkande beror det framför allt på att lönsamheten i skogsbruket är för låg. En avgörande omständighet är att de orimliga marginalskatterna leder till att åtskilliga skogsägare inte finner det ekonomiskt motiverat att öka virkesuttaget – brorslotten av intäkterna försvinner ju ändå i de rymliga fickorna på Sveriges finansminister.

Mot den bakgrunden är haveriet för "den underbara nattens" skatteöverenskommelse illavarslande även för skogsindustrin. Marginalskatterna kommer tyvärr inte alls att sänkas i den omfattning som från början förespeglades medborgarna. En av de många negativa konsekvenserna härav blir att färre skogsägare lockas att avverka så mycket skog som de kan. Sådana fakta kan inte moraliseras bort eller elimineras med fagert tal

om ansvar för nationen. En tillfredsställande virkesförsörjning kan bara garanteras om man ändrar på de företeelser som i dag hämmar avverkningen.

Den kan däremot inte åstadkommas med tvångsinsatser. Sådana är principiellt förkastliga. De innebär allvarliga ingrepp i den enskilda äganderätten, och de kan också medföra överavverkning och drabba även aktiva skogsägare.

Sovjet-socialismen

Läget i den ideologiska kampen kännetecknas bla av att Sovjetunionen nu knappast är ett föredöme för någon.

Detta är en stor och glädjande förändring. Men den numera negativa synen på Sovjet motsvaras bara till en del av en negativ syn också på socialismen.

Det förefaller som om många fortfarande anser att det beror på Stalin att det ser ut som det gör i Sovjet idag, ehuru Stalin avled 1953, dvs för nu över 30 år sedan.

Alexander Solsjenitzyn för en, som det verkar, ensam kamp för att lära människorna att dagens Sovjet är en produkt av socialismen – att felet inte är Stalins eller Lenins, utan Marx'.

Den kvarlevande socialismen

Socialdemokraterna i hela Västeuropa står inför uppgiften att välja mellan marxismen och socialliberalismen.

Som utvecklingen i det engelska labourpartiet visar är detta en svår och smärtsam intern process.

Ett parti lever till stor del på sina myter och sin historia.

Är det självklart och säkert att Väst-

europas socialdemokrater kommer att välja socialliberalismens väg?

Eller har de svenska socialdemokraterna, kanske av misstag, men som ett resultat av fonddebatten, valt den socialistiska vägen?

Senaste nytt på kyrkofronten

Fredsrelsen har genomfört sina bebådade demonstrationer i slutet av oktober. Samma krafter som förra året i Svenska kyrkans namn organiserade den famösa namninsamlingen för fred – den misslyckades både kvantitativt och moraliskt och begravdes i tysthet – har stått upp igen. Med biskop Lars Carlzon i Stockholm i spetsen skall de nu organisera en "projektgrupp" som skall genomföra olika "fredsprojekt" med hjälp av ett av kyrkoråden utsett "kontakombud" i varje församling. Det vore något. Vid sidan av de normala förbindelserna mellan stift och stiftens församlingar å ena sidan och Svenska kyrkans ledning å den andra skulle projektgruppen få en egen representant i varje församling och därmed i kyrkans hägn kunna bygga upp en liten politisk organisation över hela landet.

Ty att fredsrelserna är politiskt infiltrerade kan väl numera ingen förneka, hur mycket de politiska arrangörerna av demonstrationståg än försöker dölja fakta. Det av biskop Lars Carlzon undertecknade uppropet till församlingarna bekräftar detta. "Positiv fred" – vad detta kan vara – kan enligt biskopen uppnås genom "förkunnelse av den pacifistiska ideologin med icke-våldsaktioner och civilmotstånd". Biskopen kan visserligen stödja sig på Uppsalamötet i

april i år och på dess till dålig svenska översatta Budskap. Kristna bör enligt detta "undersöka möjliga icke-våldsmetoder för civil ohörsamhet som ett effektivt sätt att protestera mot kärnvapen". Hur egendomligt det än är att kyrkan skall uppmana sina medlemmar till ohörsamhet mot gällande lagar och förordningar, är detta dock inte mer allvarligt än att polisen kan bära bort dem om de lägger sig på gatan.

Biskop Carlzon vill gå längre. Enligt honom skall pacifistisk ideologi predikas, vilket ytterst innebär att Sverige skall avrusta och läggas öppet för ockupationsstyrkor från främmande makt. Civilmotstånd, som biskopen då rekommenderar, känner vi till från Danmark under kriget och från Prag efter kriget. Civilmotstånd är ett fullgott sätt att för ockupanten avslöja vilka som arbetar emot honom. Motståndet utövas ju mer eller mindre offentligt. Avrättningarna sker sedan också offentligt.

Att förespråka civilmotstånd under ockupation är i de flesta fall oansvarigt. Det är svårt att tro att biskop Carlzon verkligen vet vad han talar om. Men i så fall ligger han i händerna på andra. De vet nog.

Socialdemokraterna och sysselsättningen

Det finns många skäl att som väljare vara missnöjd med socialdemokraterna (skatter, byråkrati och minskad frihet). Men de sätter ju sysselsättningen främst – och därför röstar man på dem.

Om socialdemokraterna skulle förlora väljarnas förtroende för sin förmåga att upprätthålla den fulla sysselsättningen vore detta därför mycket allvarligt för

dem. Partiet skulle förlora sin kanske enda kvarvarande stora positiva symbolfråga.

Sysselsättningen är kanske socialdemokraternas svagaste långsiktiga punkt. Detta vet de om. Man bör därför i sin egen planering räkna med möjligheten att socialdemokraterna vid ett val mellan sysselsättningen och andra mål kommer att "sätta sysselsättningen främst".

Att de inte kommer att lyckas är en annan sak.

Rosornas krig måste ses mot den bakgrunden.

Kuban på besök

Vi hade fint främmande under några dagar i slutet på oktober. Då kom det kommunistiska Kubas vicepresident Carlos Rafael Rodriguez och hälsade på.

En följd av besöket var att det på två viktiga områden klargjordes hur de kubanska härskarna i verkligheten resonerar.

Rodriguez lät tydligt framskynta sin irritation över att Amnesty International riktat uppmärksamheten på de politiska fångarna på Kuba. Dessutom var han uppenbart missnöjd över att den svenska u-hjälpen till Kuba numera i stort sett upphört. "Vi blev bestraffade för att vi blev för rika", förkunnade han bittert.

När det gäller de politiska fångarna är den kubanska reaktionen varken unik eller överraskande. Motsvarigheten förekommer i snart sagt varje land som utsätts för Amnestys närgångna intresse. Politiska fångar är ingenting som något förtryckarland vill skryta med eller ens

erkänna. Förekomsten av sådana innebär för Kubas del att det påvisas att allt inte är fullkomligt i den kommunistiska staten. Diktator Fidel Castro vill självfallet inte att sådana fakta skall komma ut.

I fråga om krympningen av det svenska biståndet föreligger av allt att döma ett fatalt missförstånd från Kubas sida. Vår u-hjälp är primärt avsedd att lindra och förebygga nöd. Den är däremot inte menad att vara belöning för goda socialistiska prestationer. Än mindre är avsikten att biståndet skall stiga ju rikare mottagarlandet blir. Om nu Kuba blivit "för rikt" för svensk u-hjälp återstår därför endast att gratulera landet till det. Och samtidigt uttrycka en önskan att rikedomen i större utsträckning än hittills skall komma den kubanska befolkningen till godo och mindre användas till militära aktioner på olika kontinenter.

Förhoppningsvis har det svenska värdfolket utnyttjat Rodriguez påhälsning till att informera om att Sverige inte finner det förenligt med demokratiska och humanitära ideal att kasta människor i fängelse för deras politiska åsikters skull, och att Amnestys kritik därför borde föranleda en smula eftertanke och omprövning på Kuba. Och – inte minst – att de svenska medborgarna anser det motbjudande och oroväckande att ett land som länge mottagit svensk u-hjälp år ut och år in använder sina resurser till krigshandlingar mot andra nationer och folk.

Om sådana synpunkter framförts – men bara då – kan Carlos Rafael Rodriguez besök i Sverige ändå haft någonting positivt med sig.